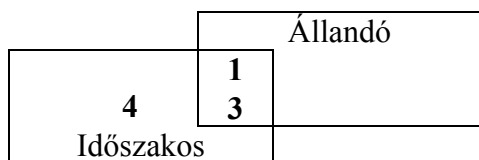

Földünk és környezetünk
Emelt szintű írásbeli érettségi feladatlap megoldása
3. minta

1. FELADAT

- a) 1. Belső vándorlás, 2. Bolygóváros, 3. Agyelszívás (brain drain), 4. Ingázás (inga-vándorforgalom), 5. Alvótelepülés 1-1 pont
- b) Az 1., 3. és 4.: a népesség vándorlásával kapcsolatosak. 1 pont
3. 1 pont
A 2. és 5.: az agglomerációkkal / vonzaskörzetekkel kapcsolatosak 1 pont
- c) A halmazok megnevezéséért 1-1 pont 2 pont
A számok megfelelő helyre írásáért 1-1 pont 3 pont

Összes elérhető pontszám: 13 pont

2. FELADAT

- a) 1. – D, 2. – G, 3. – C, 4. – F, 5. – B, 6. – B, 7. – A, 8. – D 1-1 pont
- b) 1. Amerikai Egyesült Államok, 2. Szaúd-Arábia, 3. Brazília, 4. Dél-afrikai Köztársaság, 5. Fehéroroszország, 6. Kína, 7. Egyesült Királyság (Nagy-Britannia), 8. Dél-Korea 1-1 pont
- c) Összekötni Fehéroroszországot, Dél-afrikai Köztársaságot és Szaúd-Arábiát a körvonalas rajzával. 1-1 pont

Összes elérhető pontszám: 19 pont

3. FELADAT

- a) H, b) I, c) I, d) H, e) H, f) I, g) H, h) I. 1-1 pont

Összes elérhető pontszám: 8 pont

4. FELADAT

- a) A levegő hőmérséklete a harmatpontja alá süllyed (1), a vízgőz kicsapódik a kondenzációs magvakon (1). 2 pont
Csak a képződésük helyében van különbség (a felhő a szabad légtérben, a köd a felszín közelében keletkezik). 1 pont

- b) *Összekötni:* vízcseppekből álló felhők – 0–2 km, vegyes halmazállapotú felhők – 2–6 km, jégkristályokból álló felhők – 6–12 km. 3 pont

Összes elérhető pontszám: 6 pont

5. FELADAT

1. – D, 2. – D, 3. – B, 4. – D, 5. – B, 6. – E, 7. – C, 8. – A 1-1 pont

Összes elérhető pontszám: 8 pont

6. FELADAT

<i>Területük nagysága szerint</i>	<i>Népességszámuk szerint</i>	<i>Népsűrűségük szerint</i>
1. USA	1. Kína	1. Japán
2. Kína	2. USA	2. Kína
3. Franciaország	3. Japán	3. Franciaország
4. Japán	4. Franciaország	4. USA

Csak akkor értékelhető egy oszlop 1-1 ponttal, ha teljesen jó a sorrend.

Összes elérhető pontszám: 3 pont

7. FELADAT

1. Forró pont (hot spot) vulkánosság. 1 pont
A Hawaii-szigeteken. 1 pont
2. *Berajzolni a nyilat jobbról balra.* 1 pont
3. A, C, E, A, D, B 6 pont

Összes elérhető pontszám: 9 pont

8. FELADAT

- a) *Összekötni:* Bakony – Szombathely (1), Bükk – Miskolc (1) 2 pont
Középhegység (1), röghegység (1), mészkőhegység (1).
Más helyes válasz is elfogadható. 3 pont
- b) *Összekötni:* Hollókő – Salgótarján (1), Pannonhalma – Komárom (1) 2 pont
Mindkettő a világörökség része. *Más helyes válasz is elfogadható.* 1 pont
- c) *Összekötni:* Tisza-tó – Jászság (1), Kis-Balaton – Órség (1) 2 pont
Mesterséges tó (1), víztároló (1).
Más helyes válasz is elfogadható (pl. madárparadicsom, idegenforgalom) 2 pont
- d) *Összekötni:* Vajdaság – Horvátország (1), Csallóköz – Ausztria (1) 2 pont
Országhatárunkon túl fekszenek (1), jelentős számban lakják magyarok (1),
alföldi tájak (1). *Más helyes válasz is elfogadható.* 3 pont

Megjegyzés: Más helyes válaszok esetén sem adható a megjelöltnél több pont.

Összes elérhető pontszám: 17 pont

9. FELADAT

A – alacsony légnyomású öv, M – magas légnyomású öv

2 pont

<i>Terület</i>	<i>Uralkodó szél neve és iránya</i>
0°– É.sz. 30°	passzátszél (1), ÉK-i (1)
D.sz. 30°– D.sz. 60°	nyugati(as) szél (1), DNY-i (1)
D.sz. 60°– D.sz. 90°	sarki szél (1), DK-i (1)

6 pont

A nyilak helyes berajzolásáért 1-1 pont adható.

3 pont

Összes elérhető pontszám: 11 pont

10. FELADAT

1.– B., 2. – A., 3. – B., 4. – A, 5. – B.

Minden helyes válasz 1 pontot ér.

Összes elérhető pontszám: 5 pont

11. FELADAT

a) Ukrajna (1), Kijev (1), B (1)

3 pont

c) a. Fekete-tenger (1),

1. Fehéroroszország, 2. Oroszország, 3. Szlovákia, 4. Moldova, 5. Románia,
6. Lengyelország, 7. Magyarország (7),

Dnyeper (1)

9 pont

c) A – Odessza, C – Dnyepropetrovszk, D – Donyeck, E – Csernobil

8 pont

Összes elérhető pontszám: 20 pont

12. FELADAT

a) Mérsékelt övezet.

1 pont

Kontinentális éghajlat.

1 pont

Barna erdőtalaj és feketeföld (mezőségi talaj, csernozjom)

1-1 pont

Lombos erdő és füves puszták (sztyepp)

1-1 pont

b) Oroszországban.

1 pont

Időszakonként ismétlődve aszályos nyár / kevés csapadék.

1 pont

Oroszországban és Kanadában.

1-1 pont

- c) Világtermelés 1992-ben 564 837 000 t, Kína termésmennyisége 101 591 000 t
→ $101\,591\,000 \cdot 100 = 10\,159\,100\,000 : 5\,64\,837\,000 = 17,98 \approx 18\%$ 1 pont
Tehát Kína a világ búzatermelésének 18 %-át adta az 1990-es évek elején.
A válasz pontos megfogalmazásáért 1 pont. 1 pont
Világtermelés 2000-ben 582 223 000 t, Magyarország termésmennyisége
pedig 4 900 000 t → $582\,223\,000 : 4\,900\,000 = 118,8$ 1 pont
Tehát Magyarország a világ búzatermelésének 118,8-ed részét adta 2000-ben.
A válasz pontos megfogalmazásáért 1 pont. 1 pont

Összes elérhető pontszám: 14 pont

13. FELADAT

- a) 1. gerjeszti, 2. gerjeszti, 3. mérsékli, 4. gerjeszti, 5. mérsékli, 6. gerjeszti,
7. gerjeszti. 1-1 pont
- b) Az infláció az árak általános (1) és tartós növekedése (1). 2 pont
Az árszínvonal változásának mértékével / az árindex-szel. 1 pont
- c) Aláhúzni: felügyeli a világ pénzügyi rendszerét; elősegíti az alacsony és közepes
jövedelmű országok gazdasági fejlődését; rövid és középlejratú hiteleket nyújt
fizetési nehézségekkel küszködő tagországainak. 1-1 pont

Összes elérhető pontszám: 15 pont

14. FELADAT

- a) A hideg és meleg (az eltérő hőmérsékletű) levegő határán. 1 pont
- b) Mert a ciklon hidegfrontja mentén (1) a gyorsan mozgó hideg levegő (1) hirtelen
magasba emelte az előtte lévő meleg levegőt (1). 3 pont
- c) A felszín eltérő kitétsége (1) és magassága (1) miatt. 2 pont
- d) Az övre jellemző északnyugati szelek irányát a Kárpát-medence domborzati
viszonyai módosítják (1), és általában a hegységkeret felől a medence belseje felé
fújnak (1). 2 pont
- e) 1. Izgatottság, 2. Felgyorsult életműködések 2 pont
3. A légnyomás emelkedése, 4. Az erős szelek 2 pont

Összes elérhető pontszám: 12 pont

15. FELADAT

1. – A, 2. – C, 3. – A, 4. – C, 5. – A, 6. – C, 7. – A, 8. – C, 9. – B, 10. – A, 11. – A, 12. – C,
13. – B.
Minden helyes válasz 1 pontot ér.

Összes elérhető pontszám: 13 pont

16. FELADAT

1. – F, 2. – A, 3. – H, 4. – B, 5. – E, 6. – C, 7. – D.

Minden helyes válasz 1 pontot ér.

Összes elérhető pontszám: 7 pont

17. FELADAT

A Hold keringési ideje $27 \frac{1}{3}$ nap, ami alatt 360° -ot mozdul el a pályáján. A Hold azonban nemcsak a Föld körül kering, hanem a Földdel együtt a Nap körül is kering. *1 pont*

A $27 \frac{1}{3}$ nap alatt a Föld is elmozdul a pályáján. Nagyjából annak egytizenketted részét teszi meg, tehát kb. 30° -kal mozdul el. *1 pont*

A Holdnak tehát a 360° megtétele után még további 30° távolságot kell bejárnia, hogy azt az utat is megtegye, amit a Föld elmozdulása okozott. *1 pont*

A 30° megtétele $30 \times 27 \frac{1}{3}$ nap : $360 = 2,27$ nap, azaz több mint 2 napot vesz igénybe. Ebből adódik, hogy a fényváltozások periódusa 2 nappal több, mint a keringési idő. *1 pont*

Összes elérhető pontszám: 5 pont

18. FELADAT

a) Műholdfelvétel *1 pont*

Hamis színekkel *1 pont*

Vörös – növényzettel borított területek, A sötétkék vagy a fekete – vízfelszínek,
A világoskék – települések. *3 pont*

b) A tenger hullámozása által feltorlaszolt homokból. *1 pont*

A hordalék lerakása (világoskék „áramlások”) egyre kisebb mértékű a szigetsortól a szárazföld felé. *1 pont*

Az IJssel-tavat. *1 pont*

A tengerből elgátolásával. *1 pont*

Mezőgazdasági művelés előkészítése. *1 pont*

Nagy parcellákra feldarabolt, még műveletlen földterületek. *1 pont*

Aláhúzni: Rotterdam, Amszterdam. *2 pont*

Rotterdam – E, Amszterdam – G *2 pont*

Összes elérhető pontszám: 15 pont

A feladatlappal elérhető összes pontszám: 200 pont